

Blok tematyczny: Po wakacjach

Temat dnia: Powitania.

Cel lekcji: Powtórzyć i utrwalić formy powitań oraz datę. Wdrożyć po wakacjach do ćwiczeń rozumienia ze słuchu. Kształcić umiejętność dialogowania i umiejętnego doboru materiału słownikowego w tworzeniu swobodnej wypowiedzi. Nauczyć rozpoznawać różne sytuacje komunikacyjne i umiejętnie dobierać do nich słownictwo. Zwrócić uwagę na formy pożegnań. Powtórzyć rzeczowniki związane z klimatem wakacji i utrwalić je.

Pomoce:

Uczeń: przybory szkolne.

Nauczyciel: tekst dialogu i wiersza, obrazki z gazet dla uczniów.

Zapis w dzienniku: Powitanie po wakacjach. Kształcenie rozumienia ze słuchu. Dialog: *Spotkanie po wakacjach*. Odpowiadanie na pytania do tekstu. Praca z tekstem wydrukowanym. Obserwacja występującego w nim słownictwa i form grzecznościowych. Rozpoznawanie różnych sytuacji komunikacyjnych i dopasowywanie do nich odpowiednich zwrotów. Ćwiczenia w dialogowaniu. Rozmowa o niewerbalnych znakach stosowanych w uprzejmej komunikacji. Scenka nauczyciela i komentarze uczniowskie do niej. Podpisywanie obrazków. Wiersz: *Żegnajcie wakacje*. Objasnienie znaczenia zwrotów "do widzenia" i "do zobaczenia". Utrwalenie słownictwa związanego z kończącym się latem. Liczba pojedyncza i mnoga. Konkurs utrwalający słownictwo.

Przebieg zajęć:

1. N. wita uczniów: *Dzień dobry, kochani! Bardzo się cieszę, że was widzę. Mam nadzieję, że wy też choć trochę się cieszyacie.*

Rozumienie ze słuchu:

Czy pamiętacie jeszcze formy powitań. Posłuchajcie uważnie tekstu, który przeczytam dwa razy. Potem zadam wam sześć pytań. Spróbujecie na nie odpowiedzieć.

Basia: Cześć, Jolu! To ty? Masz dłuższe włosy!

Jola: Cześć, Basiu! Ja też ledwo cię poznałam. Jesteś jakaś wyższa i taka opalona. Chyba byłaś w Afryce. O, popatrz, idzie nasza pani!

Uczennice razem: Dzień dobry!

Nauczycielka : Dzień dobry, dziewczynki, jak miło was widzieć! A gdzie reszta klasy?

Basia: Wojtek i Marek pobiegli na boisko. Za nim tęsknili pewnie najbardziej. Reszta chyba już jest w klasie.

Nauczycielka: Biegnijcie po chłopców, za chwilę uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego! Nie wypada, aby chłopcy się na nie spóźnili.

Basia: Tak jest, proszę pani, zaraz ich zawołamy.

Nauczycielka: Dziękuję wam bardzo. Idę do klasy. Czekamy tam na was!

Pytania po przeczytaniu tekstu:

-*Jakie włosy miała Jola w zeszłym roku szkolnym?* (krótsze)

-*Jak zmieniła się Basia w ciągu wakacji?* (urosla i jest opalona)

-*Czy Basia była na wakacjach w Afryce?* (Raczej nie, Jola zażartowała, podziwiając jej opaleniznę)

-*Czy nauczycielka lubi swoje uczennice?* (tak, ucieszyła się na ich widok)

-*Jaki jest ulubiony przedmiot Wojtka i Marka?* (Marek i Wojtek najbardziej lubią lekcje WF -u)

-*W jakiej uroczystości za chwilę wezmą udział uczniowie i ich nauczycielka?* (w rozpoczęciu roku szkolnego).

N. rozdaje uczniom przeczytany tekst oraz zadane pytania (format umożliwiający wklejenie do zeszytu). Teraz mogą, pracując parami, zweryfikować i uzupełnić swoje odpowiedzi. Następnie N. zadaje wybranym uczniom jeszcze raz te same pytania, sprawdzające rozumienie tekstu).

2. Rozpoznawanie i stosowanie w praktyce form powitań w różnych sytuacjach komunikacyjnych. Ćwiczenia w dialogowaniu.

Polecenie N: *Podkreście w dialogu wszystkie formy powitań, a także formy grzecznościowe, za chwilę zastosujecie je w ćwiczeniu praktycznym.*

Polecenie N: (praca w ławkach). *Niech poszczególne pary ułożą dialogi z zastosowaniem zwrotów i przedstawią je na środku klasy, bez pomocy notatek. Pamiętajcie, że to nie będzie tylko zabawa. Zwroty grzecznościowe staramy się wypowiedzieć starannie i dokładnie. Nie przekształcamy ich formy, bo mają charakter stały. Można powiedzieć: "bardzo mi miło, bardzo mi przyjemnie, ale nie można powiedzieć przy powitaniu np: bardzo mi dobrze albo bardzo mi fajnie. Zwroty powitania mają charakter stały.*

Wybrane pary uczniowskie prezentują swoją pracę na środku klasy. W trakcie ćwiczenia N. nie przerywa im wypowiedzi, może natomiast wynotowywać błędy, które powinno się poprawić. W podsumowaniu N. najpierw chwali uczniów za dobre wykonanie ćwiczenia. Potem omawia błędy, nie naznaczając uczniów, którzy je popełnili. Następnie prosi ochotników, by jeszcze raz zaprezentowali poprawną formę dialogu.

3. Rozmowa o różnych sytuacjach komunikacyjnych. Powrót do tekstu ćwiczeniowego.

N. mówi: *Zwróćcie uwagę jak witają się uczennice z nauczycielką, a jak witają się ze sobą. Możemy, korzystając z pokazanego wzoru, stworzyć różne inne dialogi (dziecko i pan z sąsiedztwa, dwie koleżanki, kuzyn z kuzynką, mama i koleżanka córki, nauczyciel i uczeń itp.). Kto zaprezentuje dialog osoby dorosłej z dzieckiem? Kto zaprezentuje dialog dwóch kolegów ? itp.*

Uczniowie prezentują swoje krótkie dialogi.

Podsumowanie ćwiczenia. N. kontroluje, czy uczniowie rozumieją wpływ sytuacji komunikacyjnej na formę językową wypowiedzi.

Pytania kontrolne N:

-*Basiu, dlaczego witając się z Jarkiem, powiedziałaś: Cześć?* (taka forma jest dopuszczalna w kontaktach między rówieśnikami)

-*Jacku, dlaczego rozmawiając z sąsiadem powiedziałeś : Dzień dobry?* (sąsiad jest osobą dorosłą i obcą)

4. Gest, mimika, postawa ciała. Rozmowa o niewerbalnych znakach stosowanych w uprzejmej komunikacji.

N. pyta: *Co możemy zrobić, aby nasze "dzień dobry" spełniło swoją rolę ?* Oczekiwane odpowiedzi uczniów: uśmiechnąć się, spojrzeć na rozmówcę z wyrazem serdeczności, uprzejmie skinąć głową itp. Jeśli nie padnie w tym miejscu odpowiedź uczniowska N. mówi:

Zróbmy w takim razie eksperyment. Wyjdę na chwilę z klasy i wejdę, witając się z wami. Czynność powtórzę dwa razy. Obserwujcie wnikliwie moje zachowanie.

I wejście:

N. wchodzi z "grobową miną", nie uśmiecha się, patrzy "ponad głowami uczniów", mówi "dzień dobry", burcząc coś pod nosem.

II wejście: N. wchodzi z szerokim uśmiechem, „łapie wzrokiem" poszczególnych uczniów, stara się dostrzec i obdarzyć uśmiechem każdego z nich.

Dzieci opisują swoje obserwacje.

A jakie jeszcze gesty stosujemy podczas powitań? (podajemy sobie ręce, przytulamy się do siebie).

Pytania N:

A kto do kogo się uśmiecha? (zwykle powinni się uśmiechać do siebie wszyscy witający się)

A kto komu podaje ręce ?(osoba starsza osobie młodszej, kobieta może wyciągnąć rękę do mężczyzny, osoba stojąca wyżej w hierarchii zawodowej wyciąga rękę pierwsza (np. dyrektor do pracownika)

A kto do kogo się przytula na powitanie? (rodzina, przyjaciele , osoby dobrze się znające, dla których przytulenie się do siebie jest czymś naturalnym)

5. Praca w zeszycie. N. rozdaje uczniom obrazki przedstawiające osoby, które się witają. Zadaniem uczniów jest podpisać obrazek krótkim dialogiem. Zwracamy uwagę na poprawność zapisu. Potrzebne obrazki można wyciąć z kolorowych gazet.

6. Forma pożegnania:

Czytamy wiersz nieznanego autora:

"Żegnajcie wakacje".

Posłuchajcie teraz wiersza i postarajcie się zapamiętać, kogo osoba mówiąca żegna.

(żegna góry, chmurki, wiatry, jaskółki, słońce, pogodę)

N. pyta: *Co w takim razie żegna mówiący? Jak nazwać to jednym słowem?* (wakacje, lato)

Objaśnienie N:

W języku polskim mówi się : "do widzenia" lub "do zobaczenia". Obie te formy są stosowane wymiennie, jednakże pod pewnymi warunkami. Forma "do widzenia" ma charakter oficjalny. "Do zobaczenia" może powiedzieć nauczyciel do ucznia, kiedy chce trochę zmniejszyć dystans, ale uczniowi nie wypada powiedzieć do nauczyciela "do zobaczenia". Powinien powiedzieć "do widzenia". Również pracownik nie może do swojego dyrektora powiedzieć "do zobaczenia". "Do zobaczenia" mogą do siebie mówić przyjaciele.

7. Jakimi częściami mowy są wyrazy: góry, chmurki, wiatry, jaskółki, słońce?

W jakiej liczbie gramatycznej występują (N. przypomina odpowiednie wiadomości).

Wykonajcie zatem następujące ćwiczenie, pracując parami:

Liczba pojedyncza	Liczba mnoga
	Góry
	Chmurki
	Wiatry
	Jaskółki
	Słońce

8. Utrwalenie słownictwa. Praca w grupach w formie konkursu.

Zadaniem grup jest ułożyć jak najwięcej krótkich zdań z podanymi wyrazami.

Najpierw grupy pracują samodzielnie, następnie przystępują do "zawodów".

N. rzuca hasło: góry. Kolejne grupy układają zdania aż do wykończenia się pomysłów. Pod koniec ćwiczenia sumujemy, która grupa zaproponowała najwięcej poprawnych zdań zawierających kolejne wyrazy. Zwycięzców N. może nagrodzić według własnego pomysłu.

Przykłady krótkich zdań:

Karpaty to góry.

Byłem w górach.

Risy to najwyższa góra w Polsce. (itp.)

Zadanie domowe

Pierwsza lekcja po wakacjach powinna w zasadzie pozostać bez zadania. N. może trochę żartobliwie zalecić uczniom wypróbowanie polskich form powitań na rodzinie lub koleżankach i kolegach, którzy też uczą się języka polskiego.

Aneks:

Wiersz: Żegnajcie wakacje.

Do widzenia
zielonym górom.

Do widzenia
niebieskim chmurom.

Do widzenia
wiatrom wiejącym,
a jaskółkom jak wiatr śmigającym.

Do widzenia
słońcu i pogodzie.

Do widzenia

deszczowej niepogodzie.

Do widzenia
rzekom i jeziorom,
w których tak głęboko.

Do widzenia
do przyszłego roku!